

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

UPA 2014/44

Inatsisartut suleriaasianni § 36 naapertorlugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Akilerarusersuinikkut iliuutsit aqputigalugit Nunatsinni inuit aningaasatigut pissakinnerusut atugaasa, tamatumani anaanaasut ataataasullu kisimiittut arlariinnik meeraqartitertut oqilisaassiffigineqarsinnaanerart pillugu apeqquteqaat aallaavigalugu oqallisissiaq.

(Inatsisartunut ilaasorta qqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit)

Tunngavilersuut

Nunarput tassaassaaq innuttaasunut tamanut najoruminarloq. Innuttaaqatigiulluta siunnerfigaarput periarfissagut pitsaanerulissasut aammalu nunatta aningaasarsiornikkut napatisinnaanerulernissaa. Taamaammat inuiaqatigiinni aqqissuseqqinnissatsinnut piffissanngorpoq. Siunnersuuteqarpunga angujumallugu inuiaqatigiinni nukitta qiterpiaa nutarterifigeqqullugu. Nuterterinerullu kingunerissagaa nunatsinni inuit aningaasarsiornikkut pissakinnerusut ullutsinni akiligassanut malinnaasinnaatitaallutik inooqataalersinneqarnissaat angujumallugu.

Ukiut amerlavallaat Naalackersuinikkut nunatta anguniarsimasai makkuupput: patajaatsumik aningaasarsiornikkut ingerlanissaq, nunatta avataaniit aningaasanik annertunerusumik isaatitaqarnissaq, suliffissanik nutaanik pilersitsiortornissaq, piginnaanikkut ilinniarsimanikkullu qaffassaanissaq, aammalu ineriartorneq nunatta immikkoortuini tamani periarfissat atorluarlugit.

Erseqqissumik naqissuserusuppara nunatta naalackersuinikkut anguniagai oqaatigisakka iluaqutissartaqarmata. Taamaattorli inuiaqatigiit tamakkiisumik isigissagaanni inuit atugarissaarnerannik tamakkiisumik aqqiissutissartaqanngillat. Atugarissaarneraq nunatsinni inuit akornanni pitsanngortinneqassappat inuit aningaasaqarnermikkut pissakinnerusut pitsaanerusumik aqqissuussivigineqartariaqarpugut.

Qulequtsiussanni ilanngullugu tikkuakkannut ilaapput anaanaq kisimiittoq arlalinnik meeralik, aamma ataataasoq kisimiittoq arlalinnik meeralik ullumikkut nunatsinni inuiaqatigiit ulluinnarni pisariaqartitaannut naapertuuttunik meeqqaminut atugassaqartitsinissaminut tunniussissalluni naammattunik akissaqanngilaq. Anaanaasoq ataataasorlu kisimiittoq arlalinnik meeralik ilaqutariit allat isertitaqarnerusut akiligassaannut naapertuutikannertunik pisussaaffeqarpoq.

Sulinermit isertitaminit isertitaqarnerusut akilerariaasiat assigalugu akilerassaasaaq. Ineqarnerminut akiliissaaq. Meeqqerivimmiittuuteqaruni sumiiffiit ilaanni kommunit meeqqerivinnut akigititaat qaffasissinnaaqisut akilissavai, allatigullu ulluinnarni akiligassat aningaasartuutissallu matussuserniartussaassavai. Nunatsinni inuiaqatigiit aqqissuussinermik nutaamik ilusilersuissagutta naqqaniit aallartittariaqarpugut. Aningaasarsiornikkut atugasarititaasut tunngavigalugit inoqativut amerlavallaat sulinermit inuussutissarsiteqaraluartut artukkerlugit ineriartornequt ingerlavoq.

Tamanna allannngortinneqartariaqarpoq. Suleqatigiittariaqarpugut. Inatsisartunut ilaasortat suliaasaqarpugut pingaarutilimmik aamma qaangiinnarneqarsinnaanngitsumik. Inuit aningaasarsiornikkut ilungersunartorsiorlut inatsisiliortutut sinaakkutissiinitsigut maleruagasiorpagut akiligassanik artukkerlugit. Aqqissuusaanerput naleqqukkunnaartoq allannngortinnaveeqqavarput politikikkut isummerumaataarneq isumaqatigiinnginnerlu pissutigalugit.

Pissakinnernut illersuinera siunnersuuteqarninnut kisiat patsisilersuutaanngilaq. Siunnersuuteqarninnut tunngavigaara Inatsisartut paasissutissatigut ilisimalereeratsigu sulisartut 40%-ii sinnerlugit akiligassat akilereeraangamikkut qaammatip sinneranut aningaasassaaruttartut. Tamanna aamma Sulisartut Inuussutissarsiuteqartullu Kattuffiata partiinut paasissutissiissutigalugu saqqummiussimalereerpaa.

Takorlooruk inuiaqatigiit ataatsimut suleqatigiillutik atugarissaarneq nunatsinni pilersisimagaat. Takorlooruk inuiaqatigiit naligiinnerulersimalluta qallikkut ilorlukkullu atukkavut pitsaanerusumik inuusaaseqalersimasugut. Pissakinnerit inuusaatsikkut atugassarititaasut ineriartornerannut peqataalersissimallugit. Nammaqatigiinneq suleqatigiinneq isumassoqatigiinnerlu aningaasarsiornerup kisimi innarlarsinnaavaa. Aningaasarsiornerulli innarlarsinnaanngilaa inuiattut ataatsimoortutut misiginerput, ikioqatigiinnerput naligiimmillu imminut naleqartinnerput timitalerneqassappat, inuiaqatigiinni inuit aningaasaqarniarnikkut isertitakitsut oqilisaaffigisariaqarpagut.

Apeqqummi taamak annertutigisumi pissangananngitsuunngilaq Inatsisartut qanoq isummerumaarnerat utaqqissallugu. Inuiaqatigiinni akissaatikinnerit taakkualu meerartaasa ulluinnarni atugarisaasa siuarsarneqarnissaat siunertaralugu oqallisissiatut siunnersuut una Inatsisartut oqaluuserisariaqaraat ingerlatippara.